

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 92 (191) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 22 sierpnia 1928 r.

TREŚĆ: ZSRR. a sprawy zagraniczne: Socjaliści a ZSRR. — Stosunek emigracji do ZSRR. — Sprawy wewnętrzne: Sprawy narodowościowe. — Sprawy gospodarcze. — Notatki i informacje: Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SOCJALIŚCI A ZSRR.

Prawda 19.VIII. w art. (Zasławskiego) p. n. „Imperjaliści drugiego rzędu“ omawia w sposób ironiczny zjazd II-ej Międzynarodówki w Brukseli. „Socjaldemokraci na zjeździe w Brukseli — pisze m. inn. autor — podzielili ludność świata na dwie części: na wybrane arystokratyczne narody, powołane do panowania, i na podległe narody kolonjalne. Podległe owe narody zostały w dalszym ciągu podzielone na jeszcze trzy kategorie. W przeciwieństwie do wszystkich tych podziałów przedstawiciele narodów, „kolonjalnych“ (obecnych na zjeździe Kominternu) z swojej strony, dzielą imperjalistów tylko na dwie kategorie. Pierwsza — to szczerzy imperjaliści i po swojemu uczciwi, nie ukrywający swych apetytów ani też stosowanych przez się środków rozbójniczych. I druga kategoria — to socjaldemokraci, usiłujący ukryć imperjalizm za parawanem socjalizmu. Druga kategoria pod każdym względem jest niższa od pierwszej“.

Prawda 19.VIII w związku z budową pancernika niemieckiego zamieszcza karykaturę, przedstawiającą Müllera, jako położnicę i Hindenburga — jako ojca, zwracającego się do lekarza z zapytaniem: „Chłopiec, czy dziewczynka?“ Odpowiedź lekarza, trzymającego w ręku okręt, brzmi: „Pancernik“.

STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

Wozroждение 12.VIII. omawia w art. wst. „nadhodzące z Polski wiadomości“ o rozwoju ruchu ukraińskiego i innych ruchów na kresach ZSRR. Zdaniem

pisma — ruchy te wywołane są przez naturalne żądanie pewnych części ludności ZSRR do wyzwolenia się z pod ucisku komunistycznego. Emigracja rosyjska nie jest w stanie przeciwdziałać prądom odśrodkowym w Rosji. Powinna się tym prądom przypatrywać w roli widza. Żaden Rosjanin nie życzy sobie terytorjalnego rozpadu Rosji, lecz wszyscy Rosjanie dążą do obalenia władzy komunistycznej i sądzą, iż obalenie to nastąpić może jedynie drogą zbrojnego przewrotu. O ile przewrót ten połączony będzie z rozwojem prądów separatystycznych w Rosji, będzie to ciężką próbą dla państwa i narodu rosyjskiego. Emigracja rosyjska powinna spełnić swój obowiązek, oświadczając, że jedność terytorjalna Rosji oparta jest na naturalnych przesłankach, które zwyciężą dążenia do terytorjalnego rozkładu Rosji nawet w tym wypadku, o ile zwycięstwo to będzie skutkiem długotrwałej i krwawej walki.

Sieгодня 20.VIII. zamieszcza wywiad swego berlińskiego sprawozdawcy z byłym hetmanem Ukrainy Skoropadskim. Skoropadski oświadczył, iż jest zwolennikiem niepodległości Ukrainy w granicach 1918 roku i zapewnił dziennikarza rosyjskiego, iż Ukraina ta dążyć będzie do ścisłej współpracy z Rosją. Przyszłym ustrojem państwowym Ukrainy powinna być dziedziczna monarchja. Skoropadski nie myśli o sobie, ponieważ osiągnął poważny wiek i nie wierzy w rychły upadek bolszewizmu na Ukrainie. Zdaniem Skoropadskiego — zarówno Ukraińcy, jak i Rosjanie, powinni szukać w Niemczech oparcia dla swych planów przeciwbolszewickich.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

Wisty 2.VIII. omawia kwestję ukrainizacji okręgu Rososzańskiego w RSFSR. Ludność tego okręgu tworzą przeważnie Ukraińcy, tak że ukrainizacja administracji i szkolnictwa została w zasadzie postanowiona. Brakuje jednak urzędników i nauczycieli Ukraińców, ci zaś, którzy biorą udział w ukrainizacji,

powodują rozmaite konflikty i szkodzą dziełu ukrainizacji. Pismo nawołuje do szczególnego doboru urzędników, którym ukrainizacja okręgu Rososzańskiego ma być powierzona.

Wisty 28.VII. omawia stan ukrainizacji centralnych instytucji sowieckich w Charkowie. W południowym trzasku budowy maszyn oraz w spółdziel-

czym przemysłowym związku kredytowym stwierdzono liczne braki. Wielu urzędników nie zna zupełnie języka ukraińskiego. Przyjmowani są nowi pracownicy bez znajomości języka ukraińskiego. Centralna komisja ukrajinizacyjna udzieliła kierownikom tych instytucyj nagany i zażądała natychmiastowej naprawy braków.

Wisty 27.VII. ogłasza wywiad sowieckich dziennikarzy kijowskich z komisarzem ludowym oświaty RSFSR Łunaczarskim. Poruszając kwestję stosunku komunistów rosyjskich do ukrajinizacji, Łunaczarski powiedział, że komuniści Rosjanie oburzeni są postępowaniem tych Rosjan, którzy dopatrują się niepożądanego konkurencji w rozwoju języka ukraińskiego i kultury ukraińskiej. Komuniści Rosjanie przywiązują wielką wagę do rozwoju niezależnej kultury narodowej, jako części kultury międzynarodowego proletariatu. Osobiście ceni Łunaczarski bardzo prace uczonych ukraińskich i dąży do utworzenia w wyższych uczelniach rosyjskich w RSFR kilku katedr języka ukraińskiego i literatury ukraińskiej.

Izwiestja 16.VIII. ogłasza uchwałę władz sowieckiej republiki Degestańskiej w sprawie łacinizacji alfabetu szczepów degestańskich: awarskiego, dargińskiego, łaskiego, kumyjskiego, tiurskiego, lezgińskiego i taskiego.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Izwiestja 17.VIII. omawia zwołanie wszechsowieckiej narady aprowizacyjnej w Moskwie. Obradom narady przewodniczy komisarz ludowy handlu Mikojan. Biorą w nich udział delegaci wszystkich państw ZSRR. Pismo ogłasza wywiad z zastępcą prezesa „Sojuzchlebu” Kapelińskim, który stwierdził

istnienie szeregu braków w organizacji nowego skupu zboża. Inni członkowie narady skarżyli się również w wywiadach, udzielonych współpracownikowi pisma, na powolne tempo zakupów i brak towarów przemysłowych dla zaopatrzenia ludności rolniczej.

Izwiestja 18.VIII. ogłasza referat, odczytany przez komisarza ludowego handlu Mikojana na wszechsowieckiej naradzie aprowizacyjnej. Mikojan oświadczył, iż wyniki skupu zboża uzależnione są od stanu tegorocznych zbiorów. Zbiory te są dobre w oddalonych od centrum państwa obwodach wschodnich. Wobec tego cała uwaga sowieckich organizacyj aprowizacyjnych powinna być zwrócona na te obwo- dy. Dotychczasowe tempo skupu zboża jest zbyt powolne. Speculacja prywatnych kupców zbożowych tamuje rozwój skupu państwowego. Wobec tej okoliczności skupowi towarzyszyć powinna bezwzględna walka z prywatnym handlem zbożowym. Walkę tę należy prowadzić zapomocą utrzymywania urzędowych cen zboża i karania winnych samowolnej podwyżki tych cen. Ceny ustalone przez uchwałę plenum C. K. partji utrzymane będą bezwzględnie w ciągu całego roku gospodarczego. Akcję sowieckich instytucyj aprowizacyjnych cechować powinna sprężystość i bezwzględność w zwalczaniu wszystkich szkodliwych objawów. Pismo ogłasza również wywiad z członkiem kolegium komisariatu ludowego handlu Chłoplan- kinem, który oświadczył, iż nie należy oczekiwać zwiększenia zapotrzebowania na t. zw. towary deficytowe, czyli manufakturę, herbatę i t. p. tak że komisarjat ludowy handlu będzie w stanie zadość uczynić zapotrzebowaniu w granicach zadość uczynienia mu w zeszłym roku gospodarczym.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwiestja 17.VIII. donosi, że w Kazakstanie zakończono podział administracyjny terytorjum tej republiki według zasad sowieckiej polityki regionalistycznej. Utworzonych zostało 13 okręgów, 1 obwód autonomiczny (Karałpacki) oraz 196 rejonów. Zastępuje to dotychczasowe 6 gubernji i 410 gmin, z których składało się dotychczas terytorjum Kazak- stanu.

Izwiestja 15.VIII. ogłasza przepisy w sprawie nadawania obywatelstwa sowieckiego zamieszkałym na terytorjum RSFSR cudzoziemcom. Przepisy te przewidują, że cudzoziemcom, którzy udowodnią swe pochodzenie robotnicze lub włościańskie, oraz tym, którzy zaliczeni być mogą do emigracji politycznej z państw kapitalistycznych, obywatelstwo sowieckie nadawne jest przez C. K. W. sowieców republik auto- nomicznych lub komitety wykonawcze krajów, obwo- dów administracyjnych i gubernji RSFSR. Wszyscy inni cudzoziemcy powinni się zwracać w sprawie uzyskania obywatelstwa sowieckiego do prezydium C. K. W. sowieców RSFSR. Podania w sprawach oby- watelstwa przyjmowane są przez wydziały admini- stracyjne komitetów wykonawczych w miejscu zamie- skania petenta. Podania przyjmowane będą wyłącz- nie od osób, które przekroczyły 18 lat życia. O ile ro-

dzina petenta składa się z kilku osób, każda z tych osób powinna prosić o nadanie obywatelstwa sowiec- kiego oddzielnie. Cudzoziemcom, którzy przebywają w RSFSR tymczasowo przysługuje prawo korzysta- nia z wyżej wyszczególnionych przepisów narówni z temi, którzy zamieszkują w RSFSR na stałe. Wyjątek stanowią ci, którzy zostali wpuszczeni do RSFSR na zasadzie wiz tranzytowych, nie przysługuje im pra- wo uzyskania obywatelstwa RSFSR.

Słowo 9.VIII donosi, że otwarcie pierwszego zjazdu literatów i dziennikarzy rosyjskich na emigra- cji wyznaczono na 25-go września r. b. Zjazd odbędzie się w Białogrodzie z udziałem delegatów rządu jugo- sławiańskiego. Przewodniczącym zjazdu będzie zna- ny pisarz Niemirowicz-Danczenko. Zapowiedziane są liczne referaty w sprawach zawodowych.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rus 6.VIII. Rozpadający się fetysz (art. Pierwuchina o ustroju państwowym w Polsce). — Dwie drogi kozactwa (art. Batygina o prądach separatystycznych wśród kozaków na emigracji). — 9.VIII. Polak w GPU. — 10.VIII. Kozacy zagranicą.

Wozroźdenje 8.VIII. Polsko-litewska kwadratura koła.

Wozroźdenje 11.VIII. Polska a Gdańsk.

Rul. 11.VIII. Głos polskiej partji socjalistycznej.

